

B10-0173/2024 }
B10-0174/2024 }
B10-0176/2024 } RC1

25.11.2024

BENDRAS PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas pagal Darbo tvarkos taisyklių 136 straipsnio 2 ir 4 dalis

keičiantis šiuos pasiūlymus dėl rezoliucijų:

B10-0173/2024 (RENEW)

B10-0174/2024 (PPE)

B10-0176/2024 (Verts/ALE)

dėl Tarybos rekomendacijos dėl aplinkos be dūmų ir aerozolių
(2024/2911(RSP))

Laurent Castillo

PPE frakcijos vardu

Alessandra Moretti

S&D frakcijos vardu

Vlad Vasile-Voiculescu

RENEW frakcijos vardu

Ignazio Roberto Marino

Verts/ALE frakcijos vardu

Europos Parlamento rezoliucija dėl Tarybos rekomendacijos dėl aplinkos be dūmų ir aerozolių (2024/2911(RSP))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 168 straipsnį,
- atsižvelgdamas į 2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/40/ES dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatų, reglamentuojančių tabako ir susijusių gaminių gamybą, pateikimą ir pardavimą, suderinimo ir kuria panaikinama Direktyva 2001/37/EB¹ (Tabako gaminių direktyva),
- atsižvelgdamas į 2021 m. kovo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/552, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. laikotarpio Sąjungos veiksmų sveikatos srityje programa (programa „ES – sveikatos labui“) ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 282/2014²,
- atsižvelgdamas į savo 2009 m. lapkričio 26 d. rezoliuciją dėl aplinkos be tabako dūmų³,
- atsižvelgdamas į savo 2022 m. vasario 16 d. rezoliuciją „Europos stiprinimas kovojant su vėžiu – išsamios ir suderintos strategijos link“⁴,
- atsižvelgdamas į savo 2022 m. lapkričio 23 d. rezoliuciją dėl diabeto prevencijos, valdymo ir geresnės priežiūros ES pasaulinės diabeto dienos proga⁵,
- atsižvelgdamas į savo 2023 m. gruodžio 13 d. rezoliuciją dėl neužkrečiamųjų ligų⁶,
- atsižvelgdamas į 2021 m. vasario 3 d. Komisijos komunikatą „Europos kovos su vėžiu planas“ (COM(2021)0044),
- atsižvelgdamas į 2024 m. rugsėjo 17 d. Komisijos pasiūlymą dėl Tarybos rekomendacijos dėl aplinkos be dūmų ir aerozolių, kuria pakeičiama Tarybos rekomendacija 2009/C 296/02 (COM(2024)0055),
- atsižvelgdamas į 2021 m. gruodžio mėn. pradėtą Komisijos iniciatyvą „Sveikesni kartu. ES iniciatyva dėl neužkrečiamųjų ligų“,
- atsižvelgdamas į JT darnaus vystymosi tikslus, ypač į 3 tikslą,
- atsižvelgdamas į Pasaulio sveikatos organizacijos Tabako kontrolės pagrindų konvenciją (PSO TKPK) – 2003 m. gegužės 21 d. Ženevoje (Šveicarija) vykusioje 56-ojoje Pasaulio sveikatos asamblėjoje priimtą sutartį,

¹ OL L 127, 2014 4 29, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/40/oj>

² OL L 107, 2021 3 26, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/522/oj>.

³ OL C 285 E, 2010 10 21 p. 63.

⁴ OL C 342, 2022 9 6, p. 109.

⁵ OL C 167, 2023 5 11, p. 36.

⁶ OL C, C/2024/4171, 2024 8 2, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/4171/oj>.

- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 136 straipsnio 2 ir 4 dalis,
- A. kadangi sveikatos apsauga yra viena iš pagrindinių ES piliečių teisių ir kiekvienas turi teisę gyventi saugioje aplinkoje;
  - B. kadangi tabakas yra viena didžiausių visų laikų grėsmių visuomenės sveikatai, dėl kurios visame pasaulyje kasmet miršta daugiau kaip 8 mln. žmonių;
  - C. kadangi naujų ir naujai atsirandančių tabako gaminių, gaminių su nikotinu ir be nikotino, pvz., elektroninių cigarečių (e. cigarečių), kaitinamojo tabako gaminių ir kitų aerosolius skleidžiančių prietaisų, rinka ir vartojimas sparčiai auga ir kelia susirūpinimą visuomenės sveikatos požiūriu⁷;
  - D. kadangi antriniai dūmai sukelia ankstyvą mirtį ir didina riziką susirgti įvairiomis neužkrečiamosiomis ligomis, įskaitant vėžį, širdies ir kraujagyslių ligas ir lėtines kvėpavimo takų ligas; kadangi naujų ir naujai atsirandančių gaminių antriniai aerosoliai išskiria smulkias ir itin smulkias daleles, kurios kelia pavojų ne tik rūkančiujų, bet ir šalia esančių asmenų sveikatai;
  - E. kadangi naujų ir naujai atsirandančių aerosolius skleidžiančių tabako gaminių sudėtyje yra pavojingų cheminių medžiagų, pvz., formaldehido, acetaldehido ir akroleino, kurios, kaip žinoma, turi toksinių ir kancerogeninių savybių;
  - F. kadangi rūkymas kenkia beveik kiekvienam kūno organui ir sukelia daug ligų, įskaitant vėžį, širdies ligas, insultus, plaučių ligas, II tipo diabetą ir lėtines obstrukcines plaučių ligas;
  - G. kadangi antrinių dūmų ir aerosolių ekspozicija daro neproporcingą poveikį pažeidžiamoms grupėms, įskaitant vaikus, nėščias moteris ir vyresnio amžiaus žmones;
  - H. kadangi tretinių tabako dūmų teršalai, kurie lieka ant baldų ir kitų paviršių, yra pavojingi, ypač vaikams;
  - I. kadangi Europos kovos su vėžiu plano tikslas – iki 2040 m. išugdyti kartą be tabako, kurioje tabaką vartotų mažiau nei 5 proc. gyventojų, palyginti su 24 proc. šiandien; kadangi aplinkos be dūmų plėtra yra svarbi politikos priemonė, kuri jau padėjo mažinti mirtingumo ir sergamumo rodiklius, be kita ko, motyvuojant rūkančiuosius mesti rūkyti ir skatinant žmones nepradėti rūkyti;
  - J. kadangi 2023 m. „Eurobarometro“ apklausa dėl europiečių požiūrio į tabaką ir susijusius gaminius⁸ parodė, kad 3 proc. suaugusių respondentų šiuo metu vartoja elektronines cigaretes, o 4 proc. – kaitinamojo tabako gaminius, palyginti su 2 proc. 2020 m.;
  - K. kadangi susirūpinimą keliantis naujų ir naujai atsirandančių tabako, nikotino ir susijusių gaminių vartojimo aspektas yra jų patrauklumas jaunimui, o kai kuriais atvejais net

⁷ 2022 m. birželio 15 d. Komisijos ataskaita dėl kaitinamojo tabako gaminių esminio aplinkybių pasikeitimo nustatymo pagal Direktyvą 2014/40/ES (COM(2022)0279).

⁸ Europos Komisija, *Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 539: Attitudes of Europeans towards tobacco and related products*, 2023 m. gegužės–birželio mėn.

vaikams;

- L. kadangi, remiantis „Eurobarometro“ apklausos duomenimis, 54 proc. dabartinių ir buvusių rūkančiųjų pradėjo rūkyti nesulaukę 19 metų, o 14 proc. – jaunesni nei 15 metų;
- M. kadangi 74 proc. „Eurobarometro“ apklausos respondentų teigė susidūrę su lauko terasose rūkančiais žmonėmis, o 71 proc. nurodė, kad tose pačiose vietose buvo elektronines cigaretes rūkančių ir kaitinamojo tabako gaminius vartojančių žmonių; kadangi apklausa taip pat rodo, kad visuomenė pritaria draudimui rūkyti lauko erdvėse, kuriose neįmanoma užtikrinti saugaus atstumo, įskaitant parkus, paplūdimius ir įėjimus į viešuosius pastatus;
- N. kadangi dabartinėje Tarybos rekomendacijoje (2009/C 296/02)⁹ valstybėms narėms, kurios visos yra PSO TKPK šalys, pateikiamos rekomendacijos, kaip įgyvendinti šią pagrindų konvenciją, taigi pateikiamos gairės, kaip jos turėtų vykdyti savo teisinius įsipareigojimus apsaugoti žmones nuo antrinių dūmų visose uždaroje darbo vietose, viešajame transporte ir uždaroje viešosiose erdvėse;
- O. kadangi, vadovaujantis PSO TKPK 8 straipsnio įgyvendinimo gairių 1 principu, veiksmingos apsaugos nuo tabako dūmų poveikio priemonės yra visiškas rūkymo ir tabako dūmų uždraudimas tam tikroje erdvėje arba aplinkoje, kad būtų sukurta aplinka, kurioje visiškai nėra (100 %) dūmų;
- P. kadangi PSO TKPK šalių konferencijoje (COP) kaitinamojo tabako gaminiai pripažįstami tabako gaminiiais ir todėl jiems taikomos PSO TKPK nuostatos, kaip nurodyta Sprendime FCTC/COP8(22); kadangi COP 8 išvadose PSO TKPK šalys primygtinai raginamos pirmenybę teikti priemonėms, kuriomis žmonės apsaugomi nuo kaitinamojo tabako gaminių išskiriamų kenksmingų medžiagų poveikio, ir aiškiai išplėsti teisės aktų dėl aplinkos be dūmų taikymo sritį, kad jie apimtų ir kaitinamojo tabako gaminius;
- Q. kadangi kaitinamojo tabako gaminių ir naujų bei naujai atsirandančių gaminių, kuriuose yra arba nėra nikotino, reglamentavimas visoje ES tebėra nenuoseklus, todėl valdžios institucijoms sunku užtikrinti nacionalinius apribojimus dėl šių gaminių naudojimo atitinkamoje erdvėje ar aplinkoje;
- R. kadangi siūloma Tarybos rekomendacijos dėl aplinkos be dūmų peržiūra siekiama geriau apsaugoti žmones, ypač vaikus, jaunimą ir nėščias moteris, nuo antrinių dūmų ir aerozolių ekspozicijos ir rekomenduojama išplėsti aplinkos be dūmų politiką, kad ji apimtų pagrindines lauko zonas, pvz., viešąsias žaidimų aikšteles, pramogų parkus, baseinus, sveikatos priežiūros ir švietimo įstaigų patalpas, viešuosius pastatus ir transporto stotis;
- S. kadangi prieš pateikiant Komisijos pasiūlymą nebuvo atliktas naujas poveikio vertinimas ir Komisija remiasi poveikio vertinimu, atliktu prieš pateikiant 2009 m. pasiūlymą dėl Tarybos rekomendacijos;

---

⁹ 2009 m. lapkričio 30 d. Tarybos rekomendacija dėl aplinkos be dūmų, OL C 296, 2009 12 5, p. 4.

- T. kadangi Komisijos pasiūlyme valstybėms narėms taip pat rekomenduojama išplėsti aplinkos be dūmų politiką, kad ji apimtų naujus ir naujai atsirandančius dūmus ar aerozolius skleidžiančius gaminius, pvz., kaitinamojo tabako gaminius ir elektronines cigaretes, taip pat dalytis geriausia praktika ir stiprinti tarptautinį bendradarbiavimą siekiant kuo labiau padidinti visoje ES taikomų priemonių poveikį;
- U. kadangi Komisija teiks paramą skirdama tiesioginę 16 mln. EUR dotaciją pagal programą „ES – sveikatos labui“, o 80 mln. EUR pagal programą „Europos horizontas“ jau skirta tabako, nikotino bei susijusių gaminių kontrolės stiprinimui ir priklausomybės prevencijai; kadangi Komisija taip pat parengs prevencinių priemonių rinkinį, skirtą vaikų ir jaunimo sveikatos apsaugai remti;
- V. kadangi rekomendacijos įgyvendinimas turėtų būti reguliariai stebimas, kad būtų galima įvertinti pažangą, padarytą siekiant jos tikslų, ir nustatyti pastangų, kuriomis siekiama plėsti aplinką be dūmų ir aerozolių, spragas;
1. pakartoja, kad tvirtai ir nuolat remia tikslą iki 2040 m. išugdyti kartą be tabako, kaip nustatyta Europos kovos su vėžiu plane; pabrėžia, kad būtina dėti daugiau pastangų siekiant užtikrinti, kad šis tikslas iš tikrųjų būtų pasiektas;
  2. palankiai vertina Komisijos pasiūlymą atnaujinti Tarybos rekomendaciją dėl aplinkos be dūmų ir aerozolių; mano, kad vis dažnesnis kaitinamojo tabako gaminių, elektroninių cigarečių ir kitų aerozolių skleidžiančių gaminių naudojimas viešosiose, lauko ir uždaroje erdvėje kelia pavojų visuomenės sveikatai; mano, kad reikia atlikti papildomą vertinimą, ypač dėl rekomendacijos poveikio viešbučių ir viešojo maitinimo įstaigų sektoriui;
  3. pabrėžia, kad nėra įrodytas saugus tabako ir naujų bei naujai atsirandančių gaminių skleidžiamų dūmų ir aerozolių ekspozicijos lygis;
  4. pabrėžia, kad aplinka be dūmų saugo tiek nerūkančiųjų, tiek rūkančiųjų sveikatą, nes ji apsaugo nerūkančius asmenis nuo ekspozicijos ir skatina rūkančiuosius mažinti rūkymą arba jo visiškai atsisakyti;
  5. ragina valstybes nares išplėsti viešuosius draudimus rūkyti įtraukiant naujus ir naujai atsirandančius gaminius, pvz., atitinkamai kaitinamojo tabako gaminius, elektronines cigaretes ir kitus aerozolius skleidžiančius gaminius, atsižvelgiant į turimus įrodymus dėl ekspozicijos keliamos rizikos;
  6. ragina valstybes nares išplėsti draudimą naudoti dūmus ir aerozolius skleidžiančius gaminius, kad jis apimtų ir pagrindines lauko zonas; mano, kad šios zonos, be kita ko, galėtų apimti lauko restoranus ir kavines, darbo vietas, netoli sveikatos priežiūros įstaigų esančias zonas, švietimo įstaigas, sveikatos priežiūros ir kitas priežiūros įstaigas, viešąjį transportą, įskaitant autobusų ir tramvajų stoteles, traukinių stotis ir platformas, oro uostus ir poilsio zonas bei kitas susibūrimo ar perpildytas vietas, atsižvelgiant į ekspozicijos keliamą riziką;
  7. mano, kad šie draudimai turėtų būti parengti taip, kad būtų užtikrinta kuo didesnė apsauga, ypač vaikams, jaunimui, nėščioms moterims ir kitoms pažeidžiamoms grupėms; atsižvelgdamas į tai pažymi, kad 14 valstybių narių jau uždraudė rūkyti

automobiliuose, kai juose yra nepilnamečių;

8. ragina Komisiją ir valstybes nares atlikti tyrimus ir skatinti tolesnius mokslinius tyrimus dėl rizikos, susijusios su antrine kaitinamojo tabako gaminių ir aerozolių, įskaitant elektronines cigaretes, ekspozicija;
9. reiškia susirūpinimą dėl didėjančio pavojaus visuomenės sveikatai, kurį kelia juodojoje rinkoje plintantys elektroninėms cigaretėms skirti rūkalai; pabrėžia, kad nepakankama šių gaminių saugos ir kilmės kontrolė kelia pavojų visuomenės sveikatai, ir ragina Komisiją ir valstybes nares nustatyti griežtesnes priemones, kad būtų užkirstas kelias neteisėtam tokių gaminių patekimui į rinką;
10. palankiai vertina tai, kad pagal programą „ES – sveikatos labui“ Komisija teikia valstybėms narėms finansavimą, remdama sveikatos politikos įgyvendinimą, įskaitant šioje rezoliucijoje rekomenduojamas priemones; vis dėlto reiškia didelį susirūpinimą dėl ES sveikatos politikos ir programų finansavimo lygio;
11. ragina Komisiją kuo greičiau pasiūlyti persvarstyti Tabako apmokestinimo direktyvą¹⁰, Tabako reklamos direktyvą¹¹ ir Tabako gaminių direktyvą po to, kai bus atlikti moksliniai rizikos sveikatai, susijusios su elektroninėmis cigaretėmis, kaitinamojo tabako gaminiais ir naujoviškais tabako gaminiais, vertinimai, įskaitant šių gaminių vartojimo rizikos, palyginti su kitų tabako gaminių vartojimu, vertinimą;
12. prašo Komisijos pateikti Parlamentui ir Tarybai šios rezoliucijos ir Tarybos rekomendacijos įgyvendinimo valstybėse narėse pažangos ataskaitą praėjus ketveriems metams po šios rezoliucijos priėmimo dienos;
13. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams ir Pasaulio sveikatos organizacijai.

---

¹⁰ 2011 m. birželio 21 d. Tarybos direktyva 2011/64/ES dėl akcizų, taikomų apdorotam tabakui, struktūros ir tarifų (kodifikuota redakcija) (OL L 176, 2011 7 5, p. 24, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/64/oj>).

¹¹ 2003 m. gegužės 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/33/EB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių tabako produktų reklamą ir rėmimą, suderinimo (OL L 152, 2003 6 20, p. 16, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2003/33/oj>).